

Signorák és signorinák

És sok nő. A velencei nők mind kalap nélkül járnak és mind csúnyák. Hozzájuk képest a párizsi nők valósággal szépek. Nagyon sok a szőke közöttük, részben, mert a velencei típus, amint Burckhardtunkból tudjuk, már a reneszánszban is szőke volt, részben pedig azért, mert hódolnak a kor uralkodó angolszász szépségideáljának, és megszőkítik a hajukat. Arcuk paradoxonja, hogy szőke germán hajuk és latin metszésű arcuk van.

A kettő együtt nem jó valahogy. Az olasz férfiak arcának is van paradoxája: hogy hatalmas zsidó-római orrukhoz és délszakian szép szemükhöz fejhez álló fület hordanak, mint a németek. A fiatal fiúk közt sok nagyon szép akad, de a nők bizony csúnyácskák. És tisztességesek lehetnek. Velencében csak egy utcalányt láttam, az is az anyjával sétált karonfogva, és egy nő kezdett ki velem, az is tizenkettőn alul volt.

Nem is hiányoznak. Olaszországban én is tisztességes vagyok. Párizsban és Londonban szerelmi fantáziám állandóan nyugtalanul lobbogott, az ismeretlen házak és ismeretlen, más típusú nők mögé ismeretlen, más típusú érzéseket és élvezeteket képzeltem. Olaszországban még azt a szokásos kis szexuális nyugtalanságot sem érzem, ami az aggregényi élethez elkerülhetetlenül hozzátartozik. A nők nem érdekelnek. Velencében nincs szükségem rájuk. Miért is lenne: Velence maga is nő, kiismerhetetlen, izgalmas, téglavörös-rózsaszín.

Signore e signorine

E molte donne. Le donne veneziane girano sempre senza cappello e sono tutte brutte. Rispetto a loro le donne parigine sono delle gran bellezze. Tra loro ce ne sono tante bionde, in parte perché il tipo veneziano, come sappiamo dal Burckhardt, era biondo già nel Rinascimento, in parte perché sono schiave dell'imperante ideale di bellezza anglosassone del momento, e quindi si schiariscono i capelli. Sul loro volto il paradosso sta nell'unione dei biondi capelli germanici e dei lineamenti latini.

I due assieme non vanno granché bene. Anche nel volto degli uomini italiani vi è un paradosso: agli enormi nasi romani ed ebrei e ai begli occhi meridionali abbinano orecchie appiattite come quelle dei tedeschi. Ci si può imbattere in tanti ragazzi giovani molto belli, ma le donne sono sicuramente bruttine. È possibile che siano rispettabili. A Venezia ho visto solamente una donna da marciapiede, passeggiava a braccetto con la madre. Una signorina mi ha approcciato, e quella era meno che dodicenne.

Non ne mancano mica. Ma in Italia sono rispettabile anch'io. A Parigi e a Londra le mie fantasie d'amore sfavillavano in uno stato di continua irrequietezza: in case sconosciute e accanto a donne sconosciute, di altro tipo, aspiravo a sensazioni e godurie sconosciute, di altro tipo. In Italia non sento ancora questa piccola e consueta irrequietezza sessuale, che fa inevitabilmente parte della vita da scapolo. Le donne non mi interessano. A Venezia non ne ho bisogno. E perché mai dovrei: Venezia stessa è una donna, impenetrabile, eccitante, rosa e color mattone.

Trad. di Gabriele Italiano